

SŁOWO

Wilno, Sroda 5-go maja 1926 r.

ODDZIAŁY:

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
BRASZAW — ul. 3-go Maja 64
DUKSZYCE — ul. Gen. Berbeckiego 10
DUNILÓWICZE — ul. Wileńska 1
GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 80
GRODNO — Plac Batorego 8
KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemiań
LIDA — ul. Majora Mackiewicza 63

NIEŚWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
NOWOGRODEK — ul. Mickiewicza 20
NOWO ŚWIĘCIANY — ul. Wileńska 28
POSTAWY — ul. Rynek 19
STOLPCE — ul. Piłsudskiego
ST. ŚWIĘCIANY — ul. Rynek 9 8
SWIR — ul. 3-go Maja 5
WARSZAWA — Nowy Świat 46-11
WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewi 24

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefony: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odnosem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80259

W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego nr 15 groszy, Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

CENA OGŁOSZEŃ: Wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-iej i 3-iej 30 gr za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadesłane 40 gr. W n-ach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelowe o 25 proc. drożej.

Ryga, 3 maja.

Gabinet tworzy gabinet.

Na Łotwie kryzys parlamentarny, na Litwie przedwyborcza panuje gorączka. Właśnie na okres tak charakterystyczny brak równowagi politycznej, wypadły rokowania niemiecko-sowieckie i sowiecko-litewskie. O stanowisku w tym względzie konkretnym państw bałtyckich, zwłaszcza Estonii i Łotwy, brak wiadomości. Państwa te nie wydały dotychczas odpowiednich deklaracji i nie wypowiedziały się otwarcie. Wszakże nastroj wywołany temi niespodziewanymi rokowaniami i artykuły prasy miejscowej i zagranicznej, pozwalają już do pewnego stopnia zdefiniować stanowisko każdego z zainteresowanych najbliższych i najbardziej, państw bałtyckich.—Należy dziś już przyjąć jako pewnik, że Litwa wytrzymała się z solidarności reszty państw bałtyckich, przelała wspólny front, stała się narzędziem sąsiedniej Rosji Sowieckiej, co do której polityki bałtyckiej, zawsze najwięcej obaw miała i Estonia i Łotwa.

Jakkolwiek niektóre pisma zagraniczne, zwłaszcza zaś angielskie, już rozpuszczy pogłoskę, że w odpowiedzi na tworzący się blok Niemcy—Kowno—Moskwa, utworzył się nad Bałtykiem sojusz równowagi: Łotwa, Estonia, Polska, pod bezpośrednim protektoratem Anglii i Francji, to jednak zauważyć należy, iż w tym kierunku nie dotychczas konkretnego nie postanowiono. Narazie jako odpowiedź na tajne do pewnego stopnia konszachty Berlina, Kowna i Moskwy, były narady ministrów zagranicznych Łotwy i Estonii w Rewlu, na których to naradach postanowiono jeszcze bardziej niż dotychczas skoordynować politykę zagraniczną obydwu państw, aż do utworzenia wspólnego organu władzy. Znaczyłoby to, iż dwa państwa niepodległe, w swej polityce zagranicznej staną się jedną tylko jednostką polityczną. Oczywiście Łotwa i Estonia to jeszcze zbyt mało, ażeby mówić o przeciwstawieniu groźnemu sojuszowi niemiecko-sowieckiemu via Kowno. Łotwa i Estonia, w swej kompletnej solidarności na kimś się oprzeć muszą i od kogoś, na wszelki wypadek, spodziewać pomocy...

Mowa być może tu tylko o Polsce.—Pierwszym krokiem zatem zerwania solidarności z Litwą było oświadczenie czynników w urzędowych tożsamościach, że pakt gwarancyjny, proponowany ze strony Rosji Sowieckiej, Łotwa i Estonia zawrą nie inaczej, jak w porozumieniu z innymi państwami bałtyckimi. Oświadczenie to wypadło wypowiedzieć właśnie w chwili gdy Kowno już separatystyczne rokowania z Rosją rozpoczęło. Drugim krokiem—była narada ministrów, wspomniana wyżej, bez udziału Kowna, a trzecim—oświadczenie ministra spraw zagranicznych Estonii, Piipa, z konferencją ministrów spr. zagr. Łotwy, Estonii, Finlandii i Polski, odczytane się tym razem nieodwołalnie w czerwcu r. b. również bez udziału Kowna, a na której to konferencji rozważane będą propozycje sowieckie co do zawarcia paktu gwarancyjnego.

W Kownie doskonale rozumieją, że postępowanie jego polityków w stosunku do Moskwy przyjęto było i nie mogło być inaczej przyjęte, jako zerwanie solidarności z resztą państw bałtyckich. Wszakże więcej dla ogólnego prestiżu, niż dla poważniejszych posunięć politycznych, Kowno udaje, że jest zaskoczony stanowiskiem Łotwy i Estonii w sprawie rokowań litewsko-sowieckich.—W urzędowym „Echu” widzimy artykuł zatytułowany „Rewelskoje Sowieczanie”.

„Echo” pisze, że czynnik rządowe nie wystosowały jeszcze w sprawie narady w Rewlu swej deklaracji, a to ze względu że narady te miały charakter przygotowawczy i nie konkretnego na nich nie postanowiono.—Jednak, zauważa od siebie pismo, zbliżenie estońsko-litewskie, nie może być zbliżeniem państw bałtyckich i w żadnym wypadku jego tworzyć nie będzie, ponieważ w zbliżeniu tem wyłączone jest Kowno. Taki związek byłby zdaniem „Echa” jak tańczący bez niezbędnych ogniw.—W całym szeregu innych artykułów, jakie w tej sprawie licznie pojawiały się w prasie kowieńskiej, starają się obniżyć Litwin znaczenie polityczne ścisłego związku politycznego pomiędzy Łotwą i Estonią.

Gdyby p. Skrzyński był szlachcicem XVIII w., byłby nierawodnie zwolennikiem elekcji „za żyjącego króla”. Tak wynika z wczorajszego niepodania się do dymisji, a to ze względu, że sukcesyjny gabinet nie jest jeszcze gotowy. Nasze zwyczaje parlamentarne p. Skrzyński zmienia o tyle, że gabinet funkcjonujący nie tylko współdziała w tworzeniu nowego rządu, ale prosiu est jego głównym autorem. System taki zabezpiecza nas przed zbyt gwałtownymi wstrząśnieniami, ale też zapobiega przed gwałtownym odnowieniem rządu, jakimiś radykalnymi zmianami.

Poza niepodaniem się do dymisji, wczorajsze posiedzenie Rady Ministrów tem się odznacza, że uchwalono nowy projekt ustawy o naczelnych władzach wojskowych. Projekt ten nadaje szerokie uprawnienia Prezydentowi Rzeczypospolitej, ogranicza władzę parlamentarnego ministra spraw wojskowych, ogranicza wstęp wpływów Sejmu na teren wojska. Od lat kilku jako monarchisci broniли uprawnień głowy państwa w dziedzinie zagadnień wojskowych,—znajdowaliśmy się tutaj zawsze w zasadniczej sprzeczności z poglądami p. Stefana Dąbrowskiego, obecnego prezesa zjednoczenia monarchistów, który w tej jednak dziedzinie bronił dotychczas tezy ultra-republikańskiej i ultrademokratycznej, bronił szerokiej kompetencji parlamentu w zakresie spraw armii, przytrzymywał się poglądu, że władzę nad wojskiem niepodzielnie dźwierzć powinien parlamentarny minister spraw wojskowych. Ostatnie jednak wypadki aż za nadto niestety dobitnie wykazały, że to my właśnie mieliśmy rację, że parlamentaryzacja zarządu armią prowadzi tylko do rozpolitykowania oficerów i rozkładu armii.

Na uchwałę Rady Ministrów wnoszącą nowy projekt ustawy o naczelnych władzach wojskowych, dwojako można się zapatrywać,—z punktu widzenia konstytucyjnego i politycznego. Pod względem konstytucyjnym stanowi ta uchwała wielki krok naprzód na drodze do znieczulenia partyjnych wpływów parlamentu na zdrowie armii, a to przez przyznanie Prezydentowi i generalnemu inspektorowi armii, będącemu organem Prezydenta, dużych i samodzielných kompetencji. Natomiast politycznie, w danej chwili, uchwalenie tego projektu oznacza chęć p. Skrzyńskiego ustępowania przed i ugody z grupami lewicowemi Sejmu.

Ugoda z Piłsudskim może być także pojmowana dwojako. Albo to jest ugoda z marsz. Józefem Piłsudskim, wybitnym militarisą, wybitnym politykiem etc, albo to jest ugoda z grupami, które na terenie parlamentu posługują się imieniem Piłsudskiego. Jest ogromna różnica między temi dwoma ugodami. Zmianienie dotychczas projektu ustawy o nac. wł. wojs. może być szukaniem drogi przez p. Skrzyńskiego do zbliżenia się do marsz. Piłsudskiego, aby razem z nim osłabić znaczenie parlamentu, albo też szukaniem drogi do stronnictwa lewicowego naszego parlamentu, celem współdziałania z nimi. Ta druga droga stabilizuje tylko stan obecny, wzmacnia system rządzenia krajem za pomocą parlamentarnego marazmu.

Pan Skrzyński idzie tą drugą drogą. Nie upiera się on przy tece premiera, temniej nie chce być zadłoko odsunięty od steru państwa. Szuka stale kontaktu z grupami lewicy, stale kokietuje te grupy. Forsowany przez niego projekt ustawy politycznej jest takim kokietowaniem lewicy.

W czem jednak p. hr. Skrzyński ma okazać swoją lewicowość, swoją anty-prawicowość. Jaka jest metoda, która pozwala ujawnić p. Skrzyńskiemu, że jego sentymenta są właśnie takie, a nie inne.

Groźna sytuacja w Anglii.

Powszechny strajk już się rozpoczął.

LONDYN, 4. V. Pat. United Press donosi: Strajk generalny rozpoczął się dziś o północy. Dzienniki wydały natychmiast dodatki nadzwyczajne. Wiadomość o wybuchu strajku została przyjęta wszędzie ze spokojem.

LONDYN, 4. V. Pat. Izba odroczyła się. Wszystkie rokowania zawiodły. Strajk powszechny zaczął się dziś o północy.

Stan wyjątkowy.

LONDYN, 4. V. Pat. W City ruch wczoraj był bardzo słaby. Hyde Park wygląda jak obóz. Wzniesiono tam wiele namiotów i składanych domów. Zapowiedziany obecnie stan wyjątkowy daje w szerokim zakresie wolną rękę władzy wykonawczej, która naogół jest tak bardzo skrepowana w Anglii. Rekwizycje i areszty są dopuszczalne prawie bez formalności. Biskupi katolicki i protestanccy zarządzili modły. W wojsku i marynarce wstrzymano wszelkie urlopy.

Niesłychane sceny na ulicach Londynu.

LONDYN, 4—V. Pat. Dziś rano Londyn był widownią nieopisaných scen spowodowanych tem, że obrzymia masa ludzi zmuszona była przybyć do miasta bądź pieszo, bądź na rowerach bądź też na jakichkolwiek wehikulach. Wszystkie główne arterie stołeczne zostały zatamowane z powodu nagromadzenia się wozów, co czyni bardzo uciążliwą i powolną wszelką komunikację. Kolejki, kolejki podziemne i autobusy nie kursują zupełnie. Nie zaszło nic takiego co by pozwalało przewidywać wznowienie rokowań między rządem a kongresem Trade Unionów. Uruchomione są jedynie te środki transportowe które obsługują ochotnicy.

Straszne oburzenie społeczeństwa

LONDYN, 4 V. PAT. Pomimo wybuchu strajku, wyszły niemal wszystkie pisma jakkolwiek w nieco zmniejszonym formacie, niektóre bowiem związki robotnicze oficjalnie rozpoczynają strajk rano. Wszyscy rozumieją powagę położenia, jednakże w społeczeństwie wyczuwa się wielką wolę udzielenia rządowi poparcia chociażby kosztem pewnych ofiar i niewygody. Ton pism konserwatywnych oraz części prasy liberalnej jest nacechowany patryjotyzmem. Reszta prasy liberalnej ostro krytykuje rząd i broni górników, jednocześnie jednak ubolewa nad strajkiem powszechnym i gzywa do okazania pomocy rządowi w zwalczaniu skutków strajku.

Ograniczenie korespondencji

LONDYN, 4. V. PAT. Służba lotnicza będzie odbywała się normalnie przystosowując się do znacniejszego ruchu pasażerskiego i pocztowego. Urząd pocztowy zwrócił się do publiczności z prośbą o możliwe ograniczenie korespondencji, oraz z oznajmieniem, że paczki nie będą przyjmowane. Wcale. Ochotnicy napływają tysiącami.

Sytuacja na giełdzie.

NEW-YORK, 4 V. PAT. United Press donosi, że wypadki w Anglii spowodowały spadek na lutejszej giełdzie papierów wartościowych angielskich. Zniżka wynosi 5 punktów i więcej.

Napiwy ochotników.

LONDYN, 4. V. PAT. Odezwa rządu do społeczeństwa nawołująca do współdziałania w utrzymaniu pracy w instytucjach użyteczności publicznej, dała świetne rezultaty. Urzędy przyjmujące zapisy ochotników rozpisane po całym kraju, przyjęły w ciągu niedzieli i poniedziałku tysiące zgłoszeń. Tempo zapisów wynosi 500 osób na godzinę.

Ustawa o organizacji naczelných władz obrony Państwa.

Nowy projekt ustawy o organizacji Obrony Państwa, 7 o uprawnieniach naczelných władz obrony państwa, Generalnego Inspektora Armii, jako przyjęty przez Radę Ministrów w posiedzeniu dn. 4 maja, zawiera 11 artykułów, z tego art. od 1-4 mowią o uprawnieniach zwierzchnika sił zbrojnych, 5-6 przepisy o Radzie obrony państwa.

Zwierzchnik sił zbrojnych.

Pan prezydent Rzpłtej jako najwzwyższy zwierzchnik sił zbrojnych państwa sprawa nad nim władzę rozporządzenia takie muszą być jednak przez ministra spraw wojskowych, oraz mianuje i zwalnia na podstawie uchwały Rady Ministrów: Generalnego inspektora armii, szefa sztabu generalnego, szefa administracji armii, naczelnego prokuratora wojskowego oraz szefa korpusu kontrolerów. Od chwili ogłoszenia mobilizacji przez Prezydenta zachowuje dowództwo nad cały czas trwania wojny Prezydent ma prawo uzupełniania i wprowadzania przepisów prawnych w drodze rozporządzeń w zakresie spraw związanych z toczącą się wojną. Rozporządzenia takie muszą być jednak przez ministra spraw wojskowych, oraz mianuje i zwalnia na podstawie uchwały Rady Ministrów: Generalnego inspektora armii, szefa sztabu generalnego, szefa administracji armii, naczelnego prokuratora wojskowego oraz szefa korpusu kontrolerów. Od chwili ogłoszenia mobilizacji przez Prezydenta zachowuje dowództwo nad cały czas trwania wojny Prezydent ma prawo uzupełniania i wprowadzania przepisów prawnych w drodze rozporządzeń w zakresie spraw związanych z toczącą się wojną.

Generalny Inspektor Armii.

Na Naczelnego Wodza przewidziany jest Generalny Inspektor Armii, który podlega ministrowi spraw wojskowych i kieruje bezpośrednio wszystkimi pracami związanymi z przygotowaniem obrony Państwa. Generalnemu Inspektorowi podlega bezpośrednio Szef Sztabu Generalnego wraz z całym sztabem. We wszystkich sprawach związanych z obroną państwa oraz sprawach obsady dowództw pułków minister spraw wojskowych musi zasięgać opinii Generalnego Inspektora armii.

Rada Obrony Państwa.

Dla badania zagadnień dotyczących obrony państwa zostaje stworzona R. O. P., w której skład wchodzi wszyscy ministrowie, prezes Rady Ministrów i Generalny Inspektor Armii. Przewodniczącym Rady jest Prezydent Rzpłtej, zastępcą jej premier.

Minister Spraw wojskowych.

Minister spraw wojskowych jest na stanowisku oraz zwolnienia ze stanowisk wojskowych, nie zastrzeżonych Prezydentowi Rzpłtej, należy do niego w czasie pokoju. Wszyskie nominacje na stanowiska oraz zwolnienia ze stanowisk wojskowych, nie zastrzeżonych Prezydentowi Rzpłtej, należy do ministra spraw wojskowych.

Rozporządzenie Prezydenta.

Do czasu ustawowego uregulowania, organizacja sił zbrojnych określona będzie przez rozporządzenie Prezydenta Rzpłtej na podstawie uchwały Rady ministrów na wniosek ministra spraw wojskowych.

Nowy Kurjer Polski zamieścił wiadomość o aresztowaniu w Wilnie podczas walk z „faszystami” księcia Pawła Radziwiłła. W istocie nic podobnego w Wilnie się nie wydarzyło, natomiast został istotnie aresztowany członek Bundu, Radywiłł,—osoba zresztą skromnej kondycji i pozbawiona pretensji do odegrywania większej politycznej roli, natomiast znana nieco policji miejskiej. Chyba więc przez współczucie litewscy N. Kurjer Polski biednego żydka w areszcie ożłocił tytułem księżęcym.

Sejm i Rząd.

Przyjęcie ustawy o naczelných władzach obrony państwa.

WARSZAWA, 4 V. (tel. wł. Słowa) Dziś o god. 10 m. 15 rozpoczęły się obrady Rady Ministrów. Dyskutowano w dalszym ciągu nad projektem ustawy o organizacji naczelných władz obrony państwa. W toku dyskusji wyłonili się wątpliwości natury prawniczej co do przyjęcia ustawy, a przedewszystkiem czy rząd w przededniu dymisji może wnieść do Sejmu ustawę o t.k doniosłym znaczeniu. Wątpliwości te wysunęli ministrowie prawicowi. Po wyjaśnieniu prenera Skrzyńskiego, który znał ustawę tę za konieczność państwową, wątpliwości zostały wyjaśnione.

W dalszym jednak ciągu dyskusji powstała nowa rozbieżność zdań, a m. inn. czy generalnemu inspektorowi armii podlegać ma sztab generalny. Zgodzono się, że generalny inspektor kieruje pracami nad obroną państwa przy pomocy podległego mu sztabu generalnego.

Reszta artykułów podlegała jedynie opracowaniu natury redakcyjnej i stylistycznej, poczem projekt nowej ustawy został przyjęty.

Tekst przyjętej ustawy, który dziś przesłany do Sejmu z wnioskiem Rady Ministrów o wycofanie poprzedniej ustawy wniesionej za urzędowania gen. Sikorskiego. Ta sprawa właśnie wywołała ponowny rozdziewiek, jednak w rezultacie zgodzono się, aby w tym wypadku pozostawić wolną rękę premierowi Skrzyńskiemu i ministrowi spraw wojskowych gen. Żeligowskiemu co do przesłania ustawy ożis do Sejmu.

Uchwalony projekt został niezwłocznie przesłany do p. marszałka Sejmu wraz z pismem o wycofanie ustawy poprzedniej.

Rząd zwleka z dymisją.

WARSZAWA, 4. V. (tel. wł. Słowa) Dymisja rządu nastąpi jutro lub pojutrze. W kolach politycznych panuje przekonanie, że posłowie Witos i Głabiński mają już gotową listę gabinetu. Wiajemniczni twierdzą, że zmiany miałyby nastąpić zaledwie w 3—4 ministerstwach i na stanowisku premiera. Powszechnie wymieniany jest na to stanowisko marsz. Rataj, który jednak tylko w tym wypadku zdecydować się na premierostwo, gdyby miał zgodę innych klubów na przystąpienie do koalicji t zw. „grubej czwórki”, co jednak napotyka na pewne trudności. Wszelako dziś podejmują się próby nawiązania kontaktu z P.P.S. i Wyzwoleniem.

Porozumienie P. P. S. z Wyzwoleniem.

WARSZAWA, 4. V. (tel. wł. Słowa) Jak słychać z kół sejmowych, między P.P.S. i Wyzwoleniem nastąpiło porozumienie co do wspólnego programu gospodarczego.

Marsz. Rataj konferuje.

WARSZAWA, 4. V. (tel. wł. Słowa) Dzisiaj marszałka Rataja odwiedził min. [Osiecki i pos. Dębski, z którymi dłuższy czas konferował. Potem konferował z pos. Głabińskim a następnie z pos. Witosem.

Pozatem odbyły się poufne narady pomiędzy Wyzwoleniem i socjalistami oraz Piastem i socjalistami.

Wzrost kosztów utrzymania.

WARSZAWA, 4. V. (tel. wł. Słowa) Według dokonanych obliczeń koszty utrzymania w m-cu kwietniu wzrosły w Warszawie o 4 proc.

Dolar zwyżkuje.

WARSZAWA, 4. V. (tel. wł. Słowa) Dziś w południe dolar w obrocie prywatnych 10,32, w obrotach międzybankowych 9,70. Bank Polski płać również 9,70.

E. Mieszkowski
Mickiewicza 22

KAPELUSZE

Borsalino, Habig, Pless i krajowe od zł. 15 CZAPKI w wielkim wyborze.

KUPIE natychmiast nowy lub używany motor 10 — 12 HP prądu zmiennego. Natomiast sprzedam 9 silny motor prądu stałego. II Radzińska 67 (sklep spożywczy).

KURJER GOSPODARCZY Z I E M W S C H O D N I C H

Przemysł w województwach wschodnich.

Według danych urzędowych ankiety z dnia 1 października 1925 r., przytoczonych w tygodniku «Przemysł i Handel» (Nr. 15) na terenie czterech województw wschodnich zarejestrowano 119 wielkich i średnich zakładów z liczbą 6899 robotników. Dane te nie dotyczą zakładów drobno-przemysłowych, które na Kresach stanowią większość.

Najbardziej przemysłowione jest woj. wileński, liczące 42 większe zakłady przemysłowe z liczbą 2055 rob., dalej następują woj. poleskie — 28 zakł. i 2.064 rob. woj., nowogródzkie — 28 zakł. i 1.134 rob., woj. wołyńskie — 21 zakł. i 1.056 rob.

Najważniejszym przemysłem na kresach jest przemysł drzewny, zatrudniający 27 proc. robotników wielkich i średnich zakładów, 25 proc. zatrudnia przemysł spożywczy, 15 proc. — mineralny, 12 proc. — chemiczny, a zupełnie drobne odsetki przypadają na pozostałe przemysły, wynosząc razem 25 proc. (papierniczy, włókienniczy, użyteczności publicznej i t. p.)

Przemysł drzewny województw wschodnich wytwarza półfabrykaty, lwia część drewna wywożona jest w stanie surowym i półsurowym. Większość zakładów, eksploatujących lasy stanowią tartaki, fabryki zapalek i wprowadzone w większej ilości za czasów okupacji niemieckiej smolarnie. Przemysł drzewny jednakże jest niewspółmiernie rozwinięty w stosunku do niezmiernych bogactw surowca.

Przeważają zakłady przemysłowe typu średnich i mniejszych. Przemysł drzewny województw wschodnich zatrudnia 6 proc. ogółu robotników, pracujących w przemyśle drzewnym Rzeczypospolitej (13 proc. zakł. przem. drzewnego w Polsce), mimo to, województwa wschodnie należą do najbardziej zaludnionych. Przemysł papierniczy jest rozwinięty tylko na Wileńszczyźnie, która posiada 7 fabryk tektury, zatrudniających 480 robotników.

Na drugim miejscu należy postawić przemysł spożywczy z wytwórczością spirytusu na czele, dalej zaś produkcję krochmalu i kleju kartoflanego. Przemysł mineralny w postaci hut szklanych zasługuje także na uwagę. Następująca tabela wykazuje rozwój poszczególnych działów przemysłu w województwach wschodnich (wielkie i średnie zakłady przemysłowe).

NAZWA PRZEMYSŁU	W-wo Wileńskie		W-wo Nowogródzkie		W-wo Poleskie		W-wo Wołyńskie	
	zakł.	rob.	zakł.	rob.	zakł.	rob.	zakł.	rob.
Włókienniczy	2	321	—	—	—	—	—	—
Papierniczy	7	479	—	—	—	—	—	—
Poligr.	1	18	—	—	—	—	—	—
Drzewny	12	28212	199	16	651	6	592	—
Spożywczy	9	69216	186	2	4810	842	—	—
Przem. zwiercz.	3	48	—	—	—	—	—	—
Chemiczny	3	65	230	1	431	2	93	—
Mineralny	2	43	470	4	415	2	24	—
Metalowy	2	83	40	4	489	2	105	—
Budowlany	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakł. użył. puol.	1	24	15	1	20	—	—	—
Ogółem	42	2055	28	1134	28	2054	21	1656

Sądząc z ankiety urzędowej, przemysł w województwach wschodnich rozwinięty jest słabo i w niewielu gałęziach. Z drugiej jednak strony i wartość ankiety urzędowej jest więcej niż problematyczna: brak naprzykład danych z zakresu przemysłu budowlanego, przetworów zwierzęcych i odzieżowego. Uzupełniające dane oraz korekty do ankiety czytelnik znajdzie w materiałach podanych już przez nas uprzednio na łamach «Kurjera Gospodarczego» na podstawie informacji Inspektoratów pracy.

Według ankiety przemysł włókienniczy fabryczny istnieje tylko w woj. wileńskim. Olsztyński rynek większej używa wyroby przemysłu ludowego i towary łódzkie. Len, który jest głównym po drzewie surowcem woj. wschodnich, przerabia się prawie wyłącznie w przemysły ludowe. Przemysł budowlany posiada tu wielką przyszłość, gdyż odoudowa po tylokrotnych spustoszeniach wojennych nie została jeszcze przeprowadzona, znakomita zaś glina na cegle, kamień i drzewo miejscowe mogłyby zaspokoić potrzeby budowlane. Jednakże przemysł ten nie jest zorganizowany w większe przedsiębiorstwa. Przemysł przetworów zwierzęcych ze względu na najbliższe sąsiedztwo surowców rosyjskich mógłby się tu również rozwinąć na wielką skalę. Jednakże rozwój przemysłu i wzmocnienie kultury gospodarczej zależy tu od przyczyn natury ogólnej, jak zaizolowanie miast, uproszczenie komunikacji oraz przezwycięzenie kryzysu, który w trudniejszych warunkach egzystencji gospodarczej daje się odczuwać dotkliwiej.

W sprawie walki z lichwą zjazd Centralę związku kupców do poczynienia dalszych kroków celem przeniesienia obowiązków, wynikających z rozporządzenia o ujawnieniu cen, na organizację gospodarczą celem uniknięcia bezpośredniego kontaktu między policjantem a poszczególnym kupcem.

(x) Podwyższenie taryfy na przewóz towarów. Z dniem 1 czerwca r. b. Ministerstwo Kolei odpowiednio do ostatniej uchwały Rady Ministrów wprowadza podwyższenie taryfy na przewóz towarów wszystkich kategorii. Zaznaczyć należy, iż podwyżka ta dotyczyć będzie przesyłek całonocnych i podwyższoną zostanie od 15 do 25 proc.

KRONIKA MIEJSCOWA.
(n) Ceny w Wilnie z dnia 4 kwietnia.
Ziemiopłody: żyto loco Wilno 20 — 20 i pół zł. za 100 kg., owies 34 — 36, jęczmień browarowy 34 — 36, na kaszę 32 — 34, otręby żytnie i pszenne 25 — 28 (brak), jęczmień 26 i pół — 27 i pół, siano 20 — 24, ziemiaki 10

WIADOMOŚCI BEŻĄCE.
(o) Zjazd kupiectwa żydowskiego. Dnia 3 maja, w lokalu związku kupców żydowskich w Wilnie, odbył się zjazd kupiectwa żydowskiego województwa Wileńskiego. Zjechało się około 100 przedstawicieli 34-ch miast i miasteczek ziemi Wileńskiej. Na zjeździe obecni byli: prezes Wileńskiej izby skarbowej p. J. Małacki, prezydent miasta p. W. Bańkowski, poseł na Sejm p. W. Wiślicki, przedstawiciele centrali związku kupców żydowskich w Warszawie i t. d.
Na zjeździe zostały wygłoszone referaty p. A. Zajdźnura w sprawie ogólnej sytuacji ekonomicznej, inż. S. Trockiego w sprawie podatków i p. E. Abramowicza w sprawie walki z lichwą.
Z przemówień delegatów z prowincji ujawniło się, że w związku z zniszczeniem powojennem, fatalnym położeniem geograficznym i zaniedbaniem interesów Wileńszczyzny, żadna dzielnica Polski nie znajduje się w tak rozpaczliwej sytuacji. Siła konsumpcyjna spadła do zera i handel zmniejszył się do rozmiarów minimalnych. Oprócz tego, według opinii wszystkich delegatów, nadmierne obciążenia podatkowe stanowią najgroźniejszą przyczynę zubożenia i ruiny przedsiębiorstw. Ostatnie wywiary podatku obrotowego za II półrocze 1925 r. stanowią ostatni cios, który do szczytu zniszczył handel na prowincji.
Najwięcej zażeń i skarg złożyli przedstawiciele następujących miejscowości: 1) miasto i powiat Święciany, 2) m. Smorgonie, pow. Oszmiański, gdzie obrót poprzedni został powiększony dla szeregu drobnych kupców o 100 — 200 proc., 3) m. Kurawice, pow. Wilejskiego (wymiar powiększony od 100 do 300 proc.), 4) m. Budstaw, pow. Wilejskiego, 5) m. Druja, pow. Brasławskiego, 6) m. Oszmiana, 7) m. Szarkowszczyzna, pow. Dziśnieńskiego, 8) m. Dunilowicz, pow. Postawskiego, 9) m. Lebedźewo, pow. Mołodeczańskiego.
Zjazd przyjął m. in. następującą rezolucję: 1) w sprawach podatkowych: a) zjazd wyzywa przedstawicieli kupiectwa w izbach poselskiej i senatorskiej do poczynienia kroków celem umożliwienia płatnikom bezpośredniego udziału w postępowaniu wymiarowym oraz jawności wymiaru podatku obrotowego, b) zjazd wyzywa Centralę związku kupców do poczynienia kroków u władz miarodajnych celem rozłożenia podatku obrotowego za II półrocze 1925 r. na 3 raty, płatne bez odsetek z zwłoką umorzenia zaległości podatkowej, należnych do dnia 1 lipca 1925 r. i do przyspieszenia rozpatrywania odwołań od wymiaru podatku obrotowego za II półrocze 1925 r.

Woj. wileński, liczące 42 większe zakłady przemysłowe z liczbą 2055 rob., dalej następują woj. poleskie — 28 zakł. i 2.064 rob. woj., nowogródzkie — 28 zakł. i 1.134 rob., woj. wołyńskie — 21 zakł. i 1.056 rob.

Przemysł w województwach wschodnich.

Według danych urzędowych ankiety z dnia 1 października 1925 r., przytoczonych w tygodniku «Przemysł i Handel» (Nr. 15) na terenie czterech województw wschodnich zarejestrowano 119 wielkich i średnich zakładów z liczbą 6899 robotników. Dane te nie dotyczą zakładów drobno-przemysłowych, które na Kresach stanowią większość.

Najbardziej przemysłowione jest woj. wileński, liczące 42 większe zakłady przemysłowe z liczbą 2055 rob., dalej następują woj. poleskie — 28 zakł. i 2.064 rob. woj., nowogródzkie — 28 zakł. i 1.134 rob., woj. wołyńskie — 21 zakł. i 1.056 rob.

Najważniejszym przemysłem na kresach jest przemysł drzewny, zatrudniający 27 proc. robotników wielkich i średnich zakładów, 25 proc. zatrudnia przemysł spożywczy, 15 proc. — mineralny, 12 proc. — chemiczny, a zupełnie drobne odsetki przypadają na pozostałe przemysły, wynosząc razem 25 proc. (papierniczy, włókienniczy, użyteczności publicznej i t. p.)

Przemysł drzewny województw wschodnich wytwarza półfabrykaty, lwia część drewna wywożona jest w stanie surowym i półsurowym. Większość zakładów, eksploatujących lasy stanowią tartaki, fabryki zapalek i wprowadzone w większej ilości za czasów okupacji niemieckiej smolarnie. Przemysł drzewny jednakże jest niewspółmiernie rozwinięty w stosunku do niezmiernych bogactw surowca.

Przeważają zakłady przemysłowe typu średnich i mniejszych. Przemysł drzewny województw wschodnich zatrudnia 6 proc. ogółu robotników, pracujących w przemyśle drzewnym Rzeczypospolitej (13 proc. zakł. przem. drzewnego w Polsce), mimo to, województwa wschodnie należą do najbardziej zaludnionych. Przemysł papierniczy jest rozwinięty tylko na Wileńszczyźnie, która posiada 7 fabryk tektury, zatrudniających 480 robotników.

Na drugim miejscu należy postawić przemysł spożywczy z wytwórczością spirytusu na czele, dalej zaś produkcję krochmalu i kleju kartoflanego. Przemysł mineralny w postaci hut szklanych zasługuje także na uwagę. Następująca tabela wykazuje rozwój poszczególnych działów przemysłu w województwach wschodnich (wielkie i średnie zakłady przemysłowe).

NAZWA PRZEMYSŁU	W-wo Wileńskie		W-wo Nowogródzkie		W-wo Poleskie		W-wo Wołyńskie	
	zakł.	rob.	zakł.	rob.	zakł.	rob.	zakł.	rob.
Włókienniczy	2	321	—	—	—	—	—	—
Papierniczy	7	479	—	—	—	—	—	—
Poligr.	1	18	—	—	—	—	—	—
Drzewny	12	28212	199	16	651	6	592	—
Spożywczy	9	69216	186	2	4810	842	—	—
Przem. zwiercz.	3	48	—	—	—	—	—	—
Chemiczny	3	65	230	1	431	2	93	—
Mineralny	2	43	470	4	415	2	24	—
Metalowy	2	83	40	4	489	2	105	—
Budowlany	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakł. użył. puol.	1	24	15	1	20	—	—	—
Ogółem	42	2055	28	1134	28	2054	21	1656

Sądząc z ankiety urzędowej, przemysł w województwach wschodnich rozwinięty jest słabo i w niewielu gałęziach. Z drugiej jednak strony i wartość ankiety urzędowej jest więcej niż problematyczna: brak naprzykład danych z zakresu przemysłu budowlanego, przetworów zwierzęcych i odzieżowego. Uzupełniające dane oraz korekty do ankiety czytelnik znajdzie w materiałach podanych już przez nas uprzednio na łamach «Kurjera Gospodarczego» na podstawie informacji Inspektoratów pracy.

Według ankiety przemysł włókienniczy fabryczny istnieje tylko w woj. wileńskim. Olsztyński rynek większej używa wyroby przemysłu ludowego i towary łódzkie. Len, który jest głównym po drzewie surowcem woj. wschodnich, przerabia się prawie wyłącznie w przemysły ludowe. Przemysł budowlany posiada tu wielką przyszłość, gdyż odoudowa po tylokrotnych spustoszeniach wojennych nie została jeszcze przeprowadzona, znakomita zaś glina na cegle, kamień i drzewo miejscowe mogłyby zaspokoić potrzeby budowlane. Jednakże przemysł ten nie jest zorganizowany w większe przedsiębiorstwa. Przemysł przetworów zwierzęcych ze względu na najbliższe sąsiedztwo surowców rosyjskich mógłby się tu również rozwinąć na wielką skalę. Jednakże rozwój przemysłu i wzmocnienie kultury gospodarczej zależy tu od przyczyn natury ogólnej, jak zaizolowanie miast, uproszczenie komunikacji oraz przezwycięzenie kryzysu, który w trudniejszych warunkach egzystencji gospodarczej daje się odczuwać dotkliwiej.

KRONIKA MIEJSCOWA.
(n) Ceny w Wilnie z dnia 4 kwietnia.
Ziemiopłody: żyto loco Wilno 20 — 20 i pół zł. za 100 kg., owies 34 — 36, jęczmień browarowy 34 — 36, na kaszę 32 — 34, otręby żytnie i pszenne 25 — 28 (brak), jęczmień 26 i pół — 27 i pół, siano 20 — 24, ziemiaki 10

WIADOMOŚCI BEŻĄCE.
(o) Zjazd kupiectwa żydowskiego. Dnia 3 maja, w lokalu związku kupców żydowskich w Wilnie, odbył się zjazd kupiectwa żydowskiego województwa Wileńskiego. Zjechało się około 100 przedstawicieli 34-ch miast i miasteczek ziemi Wileńskiej. Na zjeździe obecni byli: prezes Wileńskiej izby skarbowej p. J. Małacki, prezydent miasta p. W. Bańkowski, poseł na Sejm p. W. Wiślicki, przedstawiciele centrali związku kupców żydowskich w Warszawie i t. d.
Na zjeździe zostały wygłoszone referaty p. A. Zajdźnura w sprawie ogólnej sytuacji ekonomicznej, inż. S. Trockiego w sprawie podatków i p. E. Abramowicza w sprawie walki z lichwą.
Z przemówień delegatów z prowincji ujawniło się, że w związku z zniszczeniem powojennem, fatalnym położeniem geograficznym i zaniedbaniem interesów Wileńszczyzny, żadna dzielnica Polski nie znajduje się w tak rozpaczliwej sytuacji. Siła konsumpcyjna spadła do zera i handel zmniejszył się do rozmiarów minimalnych. Oprócz tego, według opinii wszystkich delegatów, nadmierne obciążenia podatkowe stanowią najgroźniejszą przyczynę zubożenia i ruiny przedsiębiorstw. Ostatnie wywiary podatku obrotowego za II półrocze 1925 r. stanowią ostatni cios, który do szczytu zniszczył handel na prowincji.
Najwięcej zażeń i skarg złożyli przedstawiciele następujących miejscowości: 1) miasto i powiat Święciany, 2) m. Smorgonie, pow. Oszmiański, gdzie obrót poprzedni został powiększony dla szeregu drobnych kupców o 100 — 200 proc., 3) m. Kurawice, pow. Wilejskiego (wymiar powiększony od 100 do 300 proc.), 4) m. Budstaw, pow. Wilejskiego, 5) m. Druja, pow. Brasławskiego, 6) m. Oszmiana, 7) m. Szarkowszczyzna, pow. Dziśnieńskiego, 8) m. Dunilowicz, pow. Postawskiego, 9) m. Lebedźewo, pow. Mołodeczańskiego.
Zjazd przyjął m. in. następującą rezolucję: 1) w sprawach podatkowych: a) zjazd wyzywa przedstawicieli kupiectwa w izbach poselskiej i senatorskiej do poczynienia kroków celem umożliwienia płatnikom bezpośredniego udziału w postępowaniu wymiarowym oraz jawności wymiaru podatku obrotowego, b) zjazd wyzywa Centralę związku kupców do poczynienia kroków u władz miarodajnych celem rozłożenia podatku obrotowego za II półrocze 1925 r. na 3 raty, płatne bez odsetek z zwłoką umorzenia zaległości podatkowej, należnych do dnia 1 lipca 1925 r. i do przyspieszenia rozpatrywania odwołań od wymiaru podatku obrotowego za II półrocze 1925 r.

Woj. wileński, liczące 42 większe zakłady przemysłowe z liczbą 2055 rob., dalej następują woj. poleskie — 28 zakł. i 2.064 rob. woj., nowogródzkie — 28 zakł. i 1.134 rob., woj. wołyńskie — 21 zakł. i 1.056 rob.

Przemysł w województwach wschodnich.

Według danych urzędowych ankiety z dnia 1 października 1925 r., przytoczonych w tygodniku «Przemysł i Handel» (Nr. 15) na terenie czterech województw wschodnich zarejestrowano 119 wielkich i średnich zakładów z liczbą 6899 robotników. Dane te nie dotyczą zakładów drobno-przemysłowych, które na Kresach stanowią większość.

Najbardziej przemysłowione jest woj. wileński, liczące 42 większe zakłady przemysłowe z liczbą 2055 rob., dalej następują woj. poleskie — 28 zakł. i 2.064 rob. woj., nowogródzkie — 28 zakł. i 1.134 rob., woj. wołyńskie — 21 zakł. i 1.056 rob.

Najważniejszym przemysłem na kresach jest przemysł drzewny, zatrudniający 27 proc. robotników wielkich i średnich zakładów, 25 proc. zatrudnia przemysł spożywczy, 15 proc. — mineralny, 12 proc. — chemiczny, a zupełnie drobne odsetki przypadają na pozostałe przemysły, wynosząc razem 25 proc. (papierniczy, włókienniczy, użyteczności publicznej i t. p.)

Przemysł drzewny województw wschodnich wytwarza półfabrykaty, lwia część drewna wywożona jest w stanie surowym i półsurowym. Większość zakładów, eksploatujących lasy stanowią tartaki, fabryki zapalek i wprowadzone w większej ilości za czasów okupacji niemieckiej smolarnie. Przemysł drzewny jednakże jest niewspółmiernie rozwinięty w stosunku do niezmiernych bogactw surowca.

Przeważają zakłady przemysłowe typu średnich i mniejszych. Przemysł drzewny województw wschodnich zatrudnia 6 proc. ogółu robotników, pracujących w przemyśle drzewnym Rzeczypospolitej (13 proc. zakł. przem. drzewnego w Polsce), mimo to, województwa wschodnie należą do najbardziej zaludnionych. Przemysł papierniczy jest rozwinięty tylko na Wileńszczyźnie, która posiada 7 fabryk tektury, zatrudniających 480 robotników.

Na drugim miejscu należy postawić przemysł spożywczy z wytwórczością spirytusu na czele, dalej zaś produkcję krochmalu i kleju kartoflanego. Przemysł mineralny w postaci hut szklanych zasługuje także na uwagę. Następująca tabela wykazuje rozwój poszczególnych działów przemysłu w województwach wschodnich (wielkie i średnie zakłady przemysłowe).

NAZWA PRZEMYSŁU	W-wo Wileńskie		W-wo Nowogródzkie		W-wo Poleskie		W-wo Wołyńskie	
	zakł.	rob.	zakł.	rob.	zakł.	rob.	zakł.	rob.
Włókienniczy	2	321	—	—	—	—	—	—
Papierniczy	7	479	—	—	—	—	—	—
Poligr.	1	18	—	—	—	—	—	—
Drzewny	12	28212	199	16	651	6	592	—
Spożywczy	9	69216	186	2	4810	842	—	—
Przem. zwiercz.	3	48	—	—	—	—	—	—
Chemiczny	3	65	230	1	431	2	93	—
Mineralny	2	43	470	4	415	2	24	—
Metalowy	2	83	40	4	489	2	105	—
Budowlany	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakł. użył. puol.	1	24	15	1	20	—	—	—
Ogółem	42	2055	28	1134	28	2054	21	1656

Sądząc z ankiety urzędowej, przemysł w województwach wschodnich rozwinięty jest słabo i w niewielu gałęziach. Z drugiej jednak strony i wartość ankiety urzędowej jest więcej niż problematyczna: brak naprzykład danych z zakresu przemysłu budowlanego, przetworów zwierzęcych i odzieżowego. Uzupełniające dane oraz korekty do ankiety czytelnik znajdzie w materiałach podanych już przez nas uprzednio na łamach «Kurjera Gospodarczego» na podstawie informacji Inspektoratów pracy.

Według ankiety przemysł włókienniczy fabryczny istnieje tylko w woj. wileńskim. Olsztyński rynek większej używa wyroby przemysłu ludowego i towary łódzkie. Len, który jest głównym po drzewie surowcem woj. wschodnich, przerabia się prawie wyłącznie w przemysły ludowe. Przemysł budowlany posiada tu wielką przyszłość, gdyż odoudowa po tylokrotnych spustoszeniach wojennych nie została jeszcze przeprowadzona, znakomita zaś glina na cegle, kamień i drzewo miejscowe mogłyby zaspokoić potrzeby budowlane. Jednakże przemysł ten nie jest zorganizowany w większe przedsiębiorstwa. Przemysł przetworów zwierzęcych ze względu na najbliższe sąsiedztwo surowców rosyjskich mógłby się tu również rozwinąć na wielką skalę. Jednakże rozwój przemysłu i wzmocnienie kultury gospodarczej zależy tu od przyczyn natury ogólnej, jak zaizolowanie miast, uproszczenie komunikacji oraz przezwycięzenie kryzysu, który w trudniejszych warunkach egzystencji gospodarczej daje się odczuwać dotkliwiej.

KRONIKA MIEJSCOWA.
(n) Ceny w Wilnie z dnia 4 kwietnia.
Ziemiopłody: żyto loco Wilno 20 — 20 i pół zł. za 100 kg., owies 34 — 36, jęczmień browarowy 34 — 36, na kaszę 32 — 34, otręby żytnie i pszenne 25 — 28 (brak), jęczmień 26 i pół — 27 i pół, siano 20 — 24, ziemiaki 10

WIADOMOŚCI BEŻĄCE.
(o) Zjazd kupiectwa żydowskiego. Dnia 3 maja, w lokalu związku kupców żydowskich w Wilnie, odbył się zjazd kupiectwa żydowskiego województwa Wileńskiego. Zjechało się około 100 przedstawicieli 34-ch miast i miasteczek ziemi Wileńskiej. Na zjeździe obecni byli: prezes Wileńskiej izby skarbowej p. J. Małacki, prezydent miasta p. W. Bańkowski, poseł na Sejm p. W. Wiślicki, przedstawiciele centrali związku kupców żydowskich w Warszawie i t. d.
Na zjeździe zostały wygłoszone referaty p. A. Zajdźnura w sprawie ogólnej sytuacji ekonomicznej, inż. S. Trockiego w sprawie podatków i p. E. Abramowicza w sprawie walki z lichwą.
Z przemówień delegatów z prowincji ujawniło się, że w związku z zniszczeniem powojennem, fatalnym położeniem geograficznym i zaniedbaniem interesów Wileńszczyzny, żadna dzielnica Polski nie znajduje się w tak rozpaczliwej sytuacji. Siła konsumpcyjna spadła do zera i handel zmniejszył się do rozmiarów minimalnych. Oprócz tego, według opinii wszystkich delegatów, nadmierne obciążenia podatkowe stanowią najgroźniejszą przyczynę zubożenia i ruiny przedsiębiorstw. Ostatnie wywiary podatku obrotowego za II półrocze 1925 r. stanowią ostatni cios, który do szczytu zniszczył handel na prowincji.
Najwięcej zażeń i skarg złożyli przedstawiciele następujących miejscowości: 1) miasto i powiat Święciany, 2) m. Smorgonie, pow. Oszmiański, gdzie obrót poprzedni został powiększony dla szeregu drobnych kupców o 100 — 200 proc., 3) m. Kurawice, pow. Wilejskiego (wymiar powiększony od 100 do 300 proc.), 4) m. Budstaw, pow. Wilejskiego, 5) m. Druja, pow. Brasławskiego, 6) m. Oszmiana, 7) m. Szarkowszczyzna, pow. Dziśnieńskiego, 8) m. Dunilowicz, pow. Postawskiego, 9) m. Lebedźewo, pow. Mołodeczańskiego.
Zjazd przyjął m. in. następującą rezolucję: 1) w sprawach podatkowych: a) zjazd wyzywa przedstawicieli kupiectwa w izbach poselskiej i senatorskiej do poczynienia kroków celem umożliwienia płatnikom bezpośredniego udziału w postępowaniu wymiarowym oraz jawności wymiaru podatku obrotowego, b) zjazd wyzywa Centralę związku kupców do poczynienia kroków u władz miarodajnych celem rozłożenia podatku obrotowego za II półrocze 1925 r. na 3 raty, płatne bez odsetek z zwłoką umorzenia zaległości podatkowej, należnych do dnia 1 lipca 1925 r. i do przyspieszenia rozpatrywania odwołań od wymiaru podatku obrotowego za II półrocze 1925 r.

Woj. wileński, liczące 42 większe zakłady przemysłowe z liczbą 2055 rob., dalej następują woj. poleskie — 28 zakł. i 2.064 rob. woj., nowogródzkie — 28 zakł. i 1.134 rob., woj. wołyńskie — 21 zakł. i 1.056 rob.

— 12. Tendencja spokojna, dla owsa, jęczmień i otrab moczka dla ziemniaków znikowa. Nasiona: owsy siewne 38 — 45 zł. za 100 kg., jęczmień siewny 35 — 45, groch «Victoria» nasienne 45, czerwona koniczyzna nasienne 420 — 520, seradela 30 — 33, lubin 23 — 26. Mąka i chleb bez zmiany. Miesz. wolowe 1,80 — 2,00 gr. za 1 kg., ciecierz 1,20 — 1,50, baranie 2,00, wieprzowe 2,20 — 2,40, boczek 2,50 — 2,60. Tłuszcze i nabiał bez zmiany. Jaja: 1,20 — 1,40 gr. za 1 dziesiątek. Cukier kostka 1,75 gr. za 1 kg., kryształ 1,40 gr.

GIEŁDA WARSZAWSKA

4 maja 1926 r.

Dewizy i waluty:

	Tranz.	Sprz.	Kupno
Dolary	9,90	9,92	9,88
Belgja	32,61	32,69	32,53
Holandja	398,90	399,90	397,90
Londyn	48,14	48,26	48,02
Nowy-York	—	—	—
Paryż	32,12	3	

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Rząd litewski podwyższa cło.

KOWNO. 4.V. Pat. Z końcem maja ma wejść w życie rozporządzenie o podwyższeniu cła litewskiego o 30 proc. na towary pochodzące z tych państw z którymi Litwa nie ma traktatów handlowych.

Pamiętniki Benesa.

PRAGA. 4—V. Pat. W najbliższym czasie zostaną jednocześnie wydane w językach czeskim, niemieckim i francuskim, dwa tomy pamiętników ministra Benesa.

Zwycięstwo Polaków na konkursach w Rzymie.

RZYM. 4.V. PAT. W zawodach hipicznych o mistrzostwo w jeździe precyzyjnej, 1-szy rolm. Królikiewicz na „Pikadorze” bez punktów karnych, 2 — włoch Lequio z dwoma punktami karnymi, 3—mjr. Toczek na „Hamlecie”, dwa punkty karne.

RZYM. 4.V. PAT. W zawodach hipicznych o mistrzostwo wytrzymałości, udział brało 20 zawodników, 1-szy włoch Vettoni, 2-polak por. Szosland. Tylko pierwszy i drugi dopełnili warunków konkursowych bez punktów karnych.

w poniedziałek o godz. 5 wieczór w teatynie im. Tom. Zana przy Wielkiej Pohulance Nr. 14—15.

RÓŻNE

Z życia Dowborczyków. W dniu 3-go maja r. b. został wręczony panu Władysławowi Śmigliczowi, prezesowi Okręgu Wileńskiego Stowarzyszenia Dowborczyków „Ku Chwale Ojczyzny” dyplom członkostwa honorowego Domu Ludowego im. ks. bisk. Wł. Bandurkiego za inicjatywę stworzenia Domu Ludowego, oraz za wybitne zasługi i ofiarną pracę przy powołaniu do życia najchwilniejszego Kola Polskiego Macierzy Szkolnej im. Tadeusza Kościuszki w dzielnicy „Nowy Świat” w r. 1921/22.

Tegoż dnia została wręczona prezesowi Wł. Śmigliczowi szabela z odpowiednim napisem, przez członków Oddziału Reprezentacyjnego Okręgu Wileńskiego Stowarzyszenia Dowborczyków, w dowód uznania dla bezinteresownej i nieustannej pracy nad rozwojem Stowarzyszenia w czasie pięcioletnich zmagani przy wprowadzaniu w czyn idei i Korpusu Polskiego gen. Dowbor-Musnickiego, oraz nad doprowadzeniem organizacji Stowarzyszenia do stanu obecnego.

Zjazd kół polonistycznych w Wilnie. Prawdopodobnie w czasie Zielonych Świąt będzie urządzony w Wilnie Zjazd Kół Polonistycznych Polskiej Młodzieży Akademickiej 6 ciu Uniwersytecie.

Projektowany Zjazd będzie z kolei 2-gim. Pierwszy się odbył w maju roku ubiegłego we Lwowie; tam gospodarzem na Zjazd II-gi było wybrane Kolo Polonistów Wileńskich.

Komitet Organizacyjny Zjazdu powstały w marcu r. b. pod przewodnictwem p. Dziekana Kolbuszewskiego wyłonił 3 komisje: Naukową, Towarzystwa i Techniczną, które wszczęły energiczną akcję. Ze względu na zrozumiałe wielkie znaczenie Zjazdu—wymagał ten musi w społeczeństwie wileńskim zainteresowanie.

O przebiegu prac przygotowawczych będzie się informowało przez prasę. Wszelkich informacji udziela Wł. Tasiulis w lokalu Kola (Zamkowa 11) —wtorki 11—12, środy 6—7 i piątki 5—6.

Rozdanie świadectw w szkole policyjnej. W dniu 5 maja r. b. o godzinie 18 w szkole Policji Państwowej Województwa Wileńskiego, mieszczącej się przy ulicy Oaona 12 (była 3 Szklana) odbędzie się uroczyste rozdanie świadectw abiturjentom szkoły z ukończenia IX kursu szkolnego.

P. KRASNOW

Amazonka w pustyni. Powieść.

Kirgizi z zajęciem przyglądali się zabawie. Podobalo im się to, że dziecko, na ich kirgiskim koniu siedzący, tak zreszcie walczył z dziewczyną — wilkiem. Wszyscy lubili Iwana Pawłowicza, chcieli go widzieć na miejscu naczelnem w powiecie, cenili go, jako człowieka rozumnego i dobrego, zwycięstwa zycyli mu i w tej zabawie.

Jedną krótką chwilą wahania ze strony Fanni, nieuwagi, a silne ramiona Tokarowa objęły ją w pól, piersi jej do cudzych piersi przycisnęły i usta gorące, okolonie miękkim wąsem przylgnęły do jej nawpół otwartych usteczek.

Mimowoli odpowiedziała na ten pocałunek. Iwan Pawłowicz nie wierzył swemu wrażeniu. Ogarnął go zachwyt niezmierny, powtórzyl pocałunek. Ona odpowiedziała mu, zawstydzona szepcząc: — Dosyć!.. Patrz na nas!

I chwyciwszy się za ręce podjechali do Ismaelidowa. Był to gruby kirgiz, od którego otrzymano mieli nagrodę. Uśmiechnął się do nich zyczliwie i wydał się im w tej chwili kimś niezmiernie bliskim i droгим, jakby ojcem, lub serdecznym przyjacielem. Wszyscy winszowali Tokarowowi zwycięstwa i Fanni czuła

wiada rzeczywistości. P. Pludermacher nie był na wiecu i nie był w pochodzie.

TEATR I MUZYKA.

— Reduta w gmachu na Pohulance odegra dzisiaj w śróde 5-go b. m. komedję Jerzego Szaniawskiego „Lekkoduch”. Jutro w czwartek 6-go b. m. o godz. 8 ej wiecz. „Lekkoduch” J. Szaniawskiego. W piątek 7-go „Lekkoduch” komedja J. Szaniawskiego.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— Nożem pod łopatkę. W nocy na 3 b. m. przechodząc ul. Moniuszki został uderzony nożem pod prawą łopatkę przez nieznaną osobnikow Konstanty Konewicz (Aleja Róż 9). Poszkodowanego pogotowie ratunkowe odwiezło do szpitala sw. Jákoba.

— Ujście podpalacza. W maj. Gilnociński gm. Podbieszkiej w pobliżu leśniczówki Skierdyn podpalono las na szkodę Marji Jeleńskiej. Pożar w krótkim czasie zlikwidowano. Sprawcę podpalenia aresztowano.

— Pożary. We wsi Pores gm. Wilejskiej wskutek wadliwego stanu komina i nadmiernego palenia w piecu wybuchł pożar w domu Aleksandra Kuchiy. Ogień zniószył zabudowania Aleksandra i Jakóba Kuchiy, Anny Lawrynowicz, Bazylego Kori sań, Dymitra Czepepana, Stefana Kamińskiego i Mikołaja Korsaka. Ogólne straty wynoszą 17500 zł.

SPORT

Święto sportowe 3 maja.

Nielaskawe dla sportowców niebo nie zdolało jednak zapaść i wery, wobec czego zapowiadano poprzednio program imprez sportowych odbył się prawie w całości. Inna rzecz, że zła pogoda spowodowała zmniejszenie się liczby wiozów, jednak stali bywalcy stadionów przyszli, choć pod parasolami, ale przyszli.

Bieg drużynowy.

Pierwszą według programu imprezą był bieg drużynowy na przestizeni 2800 mtr. (stadjon W.K.S. Pogoni przez most Zielony do Gieletnika). Startowały dwie drużyny: W.K.S. Pogoni i 3 p. Sap. oraz szereg biegaczy stowarzyszonych i niestowarzyszonych. Kluby zgłosiły uczętników: Z.A.K.S. dwóch, Iskra i K.I.P. po jednym.

Bieg wygrała drużyna W.K.S. Pogoni w składzie: Halicki (7.12.4), Jentys (o 6u mtr. w tyle) i Wróblewski, drugie 3 p. Sap: Żywiec, Wysocki, Wróblewski II.

Bieg sztafetowy Wilno — Nowowiejska. Bieg ten wygrała bezapelacyjnie sztafeta A.Z.Su bijąc w czasie 54 m. 4 sek. Sokola (59.14) i Sirelca (61.33). Długość trasy 14 kilometrów.

Za zwyciężców należy, że sztafeta Sirelca zmuszona była posługiwać się w drodze powrotnej temi samymi biegaczami, a to ze względu na niestawienie się na start kilku uczestników. Na ogół biorąc organizacja zlekką szwankowała.

Marsze strzelecki i harcerski. Dla przyczyn niezrozumiałych marsze te odbyły się oddzielnie, przy czym harcerskie odbyły się do 8 kilometrów, w marszu strzeleckim (10 km.) pierwsze miejsce zajęła drużyna szkoły podoficerów zw. sircelca, wykazując czas średnio 61 m. 4 sek. przy czym najlepszy czas wykazał Błazewicz 60.50.

Marsze wystawił sześć drużyn. Zwyciężyła 13 ta drużyna (czarni) przed siódmą. Średni czas pierwszej 45 min. 15 s., najlepszy czas indywidualny: Brzozowski 44 m. 29 sek.

Ognisko—mistrzem turnieju piłki nożnej. Wil. O.Z.P.N. postanowił uczcić święto 3 Maja w ten sposób, że zorganizował turniej czterech drużyn. Rzecz zrozumiała, że miało to być impreza, w której kluby A—klasowe chciały dać możliwość swoim juniorom wziąć udział w rozgrywkach. Wyznaczono następujące drużyny: Pogoni II, Wilja II, Ognisko i K.I.P. Wszystkie byłoby dobrze gdyby primo nie deszcz, a secundo nie dzwne stanowisko Wil. O.Z.P.N. I... Wilji. Chodzi o to, że Wilja, żądna łatwego zwycięstwa z B—klasowymi drużynami wysłała skład z sześcioma graczami pierwszej drużyny. Czy to pomogło... widać już z tytułu.

Wil. O.Z.P.N. widząc, że zwyciężąc dwóch pierwszych spotkań będą musieli rozegrać z sobą decydujący mecz, ustanowił porządek następujący: godz. 15 Wilja II — Pogoni II, godz. 16 K.I.P. — Ognisko, nie licząc się z tem, że pierwsze dwie drużyny (Wilja i Pogoni), silniejsze bezwzględnie wejdą do ostatecznej rozgrywki ze słabszą i zmęczoną drużyną.

Los jest jednak sprawiedliwy i zakulisowe plany pokrzyżował. Wilja wygrała u Pogoni w stosunku 2:0 co nie dziwi nikogo, bo Pogoni wystawiła tylko juniorów. Ognisko w niepełnym składzie, oraz K.I.P. u których celni wypróbowania, wszyscy prawie gracze grałi nie na swoich pozycjach, nie zdołali w czasie przepisywym pokonać siebie, wobec czego sędzia zmuszony był mecz przedłużyć.

Ostatecznie zwyciężyło Ognisko, uzyskując jedną bramkę. W finałowym spotkaniu, przypominającym zmaganie się Goliata (6 graczy A—kl.) z Dawidem (mecz po meczu) Ognisko zwyciężyło w stosunku 1:0. Sędziował starannie i ku ogólnemu zadowoleniu p. Wiro—Kiro.

Wiosłarka.

Po uroczystem otwarciu sezonu wiosłarskiego W.K.S. Pogoni, na którym byli obecni gen. Rydz-Smigły, gen. Pożarski oraz przedstawiciele klubów i stowarzyszeń sportowych odbyła się defilada podł. W.T.W., A. Z. S. i Pogoni. Ogółem wypłynęło 25 łodzi: W.T.W. 10, A.Z.S. 3 i Pogoni 7. Silny deszcz zmusił tłumnie zbierającą się publiczność do opuszczenia zajętych stanowisk i szukania schronienia od majowych sprawdał, ale nadtoż zimnych kropek. Ten sam deszcz przeszkodził tenisistom i piłce latającej.

Bieg kolarski Wilno — Niemen-czyn. Ostatnią imprezą dnia był bieg kolarski zorganizowany przez Wil. Tow. Cyklistów z p. Sten. Boimskim na czele. Nie bacząc na ciężką drogę osiągnęli wyniki przedstawiające się dobrze.

Tak więc pierwszym przybył (po za konkursem) członek warszawskiego I-wa cykl. Kalinowski 1 godz. 2 min., drugim, a defakto pierwszym w konkursie W.T.C. Wołyński (1 g. 04 m. 25 s.), trzecim był (po za konkursem) Barba, członek Z. T. G. S. Makłabi (1 g. 10 m.), czwartym Nowicki, W. T. C. (1 g. 20 m. 8 s.). Długość trasy 24 kilom.

Bogaty ten program żywo stwierdza, że Wilno zrozumiało narazicie istotną potrzebę sportu, i że kryje w liczbie swoich mieszkańców niejednen talent sportowy, który przy należytych treningach zabłysnąć może na forum... chociażby Polski na razie.

Miejski Kinematograf KULTURALNO OŚWIATOWY SALA MIEJSKA (ul. Ostrobramska 5)

CENA BILETÓW: wraz z dodatkami na pomoć bezrobotnym Parter 60 gr. Amfiteatr i balkon 30 gr.

Kino-Teatr „Helios”

Najnowsze monumentalne arcydzieło! Potywanajny diamat w 3 aktach

„Pożar zniszczenia” 2 i ostatnia seria obzru UMIERAJĄCE NARODY — tragedia historyczna i współczesna w 8 aktach W rolach tytułowych H-lena Makowska, E. Nissen, Otto Gebuhr. Nad program: „DZIKA RODZINKA” komedja z życia rodzinnego sympanasa Joca Jinta w 2 aktach Orkiestra pod dyrykcją kapelmistrza W. Szczepańskiego. Kasa czynna w niedzielę i św. od godz. 2 m. 30. w powszed. dnie od godz. 3 m. 30. i Peczak seansu w niedzielę od godz. 3-jej w powszednie dnie od godz. 4-jej.

„Czarodziejka” w roli głównej „Pola Negri” Z serii wszechświatowej filmów.

Letniska wiejskie

Wilno, Dąbrowskiego Nr 3 m. 6 od g. 3—5 po poł. 1) przyjmowanie ofert na letniska z utrzymaniem i bez niego. 2) Informowanie osób, które zechcą z letnisk skorzystać.

Spółdzielnia Rolna KRESOWEGO ZWIĄZKU ZIEMIĄ ZAWALNA 1 TELEFON 1—47

Poleca: NASIONA ZIEMNIĄKÓW SERADELI O W S A KONICZNYNY JĘCZMIENIA ŁUBINU UWAGA: Koniczynę zbadaną na zawartość kanianki przez Wileńską Stację Oceny Nasion sprzedajemy w zaplombowanych workach

CENTRALA SPÓŁDZIELNI ROLNICZO-HANDLOWYCH W WILNIE MICKIEWICZA 19

poleca do składu: owsy siewne i karmowe koniczynę czerwoną wolną od kanianki, łubin, kartofle sadzeniaki i stolowe i in. nasiona.

W. Jurewicz były majster firmy Paweł Bure

Przedają i naprawa zegarków pierwszorzędnych fabryk i konstrukcji oraz reperacje i obustalnki przedmiotów jubilersko-złotniczych. MICKIEWICZA 4 filia Ostrobramska Nr 13

Dyrekcja Lasów Państwowych w Wilnie podaje do wiadomości, iż w dniu 27 maja 1926 r. o godz. 12 ej w lokalu Dyrekcji Lasów (W. Populanka 24) odbędzie się przetarg usny i za pomocą ofert pisemnych na eksploatację terenów karpinowych w Nadleśnictwach: Mostowskim, Jeziorskim, I Grodzieskim, Druskienskim, Bakstlańskim, Trabskim, Bersztowskim, Smorgońskim, Konińskim, Dunilowickim, Orańskim, Dokszyckim, Podbrodzkim, Trockim, Międzyrzeczkim, Brasławskim, Lidzkim oraz przetarg usny i za pomocą ofert pisemnych na sprzedaż działek letatowych, według obliczenia powierzchniowego poszczególnych drzew na pniu i materiałach drzewnych w stanie wyrobionym w Nadleśnictwach Dyrekcji: Dzińsienskim, Bakstlańskim, Trockim, Uszańskim, Bersztowskim, Jeziorskim, Wilejskim, Oszańskim, Orańskim, Wienskim. Wykaz jednostek licytacyjnych, warunki przetargowe, szematyów i ofert są do przejżenia w godzinach urzędowych w DLP, w Wilnie, pokój Nr 7. Dyrekcja Lasów Państwowych w Wilnie.

Półkolonje letnie

Gry, zabawy, pogadanki na wolnym powietrzu pod kierunkiem H. Siewiczowej w ogr. po BERNARDYŃSKIM dla dzieci od lat 5-ctu do 12-tu informacje i zaplay od 10 do 4 pp. ul. Uniwersytecka b. 1 Szkoła.

Instytut piękności przy ul. Mickiewicza 37, m. 1, tel. 657 otworzyła dama z dyplomem „Institute de Beauté” w Pa yżu. Ma aż twardy. Usuwanie zmarszczek. Leczenie włosów od wypad. i łupieżu. Odwłascanie skóry. Masque Paie. W.Z.P. 58

MAJSKUTEK NIEMIEJ NISZCZY ODCISKI SKÓRK ZBRUBIAŁA I BRODAWKI KLAWIOŁ WYROBU LAB. CHEM. FARM. A.P. KOWALSKI W.Z.P. Nr. 50 dn. 7 XI-25 r.

Doktor Kobieta-lekarka D. Zeldowicz Z. Zeldowiczowa Przyjez. 9—1 i 5—8 12—5. Chor. kobiece, oraz spec. weneryczne, moczopłucne i skórne ul. Mickiewicza Nr 24 (obok hot. Bristol) W. Zdr. P. Nr 31.

Akuszarka W. Smiatowska Pokoju przyjmuje od godz. 4.6. m. 6 do 19. Mickiewicza W.Z.P. Nr 63. z oddzielnem wejściem poszukuje na Zwle-tyżcu. Łask. oferty pod A. H. do Adm. „Słowa”.

Pensjonat-posesja, 28 pokoiów umeblowanych do sprzedania dysławia Łacha, unietychmiast na warun-ważnia się. kach ulgowych w Draskienkach. Wiadomość Włno, Mickiewicza 7 m. 5. Od 6—7.

OLENNIN MEBLE na mebla (kamina drzewna) i zapałkowej eksperty drzewny, ob-kredensy, stoloty straża, manipulacja-rachunkowoscia leśną poszukuje posady. Ł. zgl. Wilno, ul. Konar-ski 45 m. 6 dowiadzić się w ka-wiarni.

Pokój z utrzy-maniem wanna. Lila 2—1 osob. Gdań-ska 6 m. 8. Centrum.

MIESZKANIA większe i mniejsze odnajmuje i poszu-kuje Dom Handl.-Kom „ZACHĘTA” Portowa 14 tel. 9.05.